

Muligheter for alle

Jonas Felde Sevaldrud

Prosjektleder, Muligheter for alle

Det å ha en meningsfull jobb er viktig for oss alle.

Det innebærer å være en del av et arbeidsfellesskap, og kunne bidra i samfunnet på lik linje med andre.

Dette blir også understreket i CRPD, artikkel 27, der det heter: «Mennesker med nedsatt funksjonsevne har rett til arbeid på lik linje med andre».

Når det gjelder personer med utviklingshemming, er det slik at mange står uten arbeid hele eller store deler av livet. Problemstillinger som går igjen er lave forventninger, liten tro på seg selv, og lite kjennskap til mulighetene som finnes.

MULIGHETER FOR ALLE

Prosjektleder, Muligheter for alle. Foto: Sens Media

Nyere forskning peker på at det oppleves vanskelig å finne informasjon om systemet og mulighetene man har etter videregående skole (Garrels, Sigstad, 2023). Dette samsvarer med erfaringene vi i HELT MED har. Stadig møter vi personer i målgruppen og deres nær personer, som ikke vet hva som finnes av alternativer.

Informasjonen om mulighetene etter endt videregående skole er ustrukturert

og krevende å finne ut av. Foreldrene til personer med utviklingshemming opplever det som svært ressurskrevende å navigere systemet og mange opplever at videregående skole gjør alt for lite for å forberede barna deres for arbeidslivet (Garrels, Sigstad, 2023).

Det finnes valgmuligheter – Men få vet om de.

Personer med utviklingshemming har færre valgmuligheter enn den ordinære arbeidssøker. Vanlig praksis har vært at personer med utviklingshemming plasseres på en arbeidsplass eller aktivitet. Der ble man ofte for resten av livet uten at noen snakket om lønn, karriere, en meningsfull arbeidshverdag eller nye arbeidsoppgaver. Så lenge man hadde noe å gå til var «systemet» fornøyd.

Slik er det ikke lengre.

I forbindelse med det økte søkelyset på CRPD er arbeidslivet heldigvis i ferd med å endre seg. I CRPD artikkel 3 står «selvbestemmelse og deltakelse» og «inkludering» som 2 av de 8 prinsippene som konvensjonen bygges på. Dette er punkter som ikke har fått oppmerksomheten de fortjener i det norske arbeidslivet.

Kjell Morten jobber på Lilleborg Helsehus. Foto: Bo Mathisen

Muligheterforalle.no skal gjøre det lettere å følge CRPD.

Muligheterforalle.no viser at det nettopp finnes muligheter for alle. CRPD tydeliggjør at alle har rett til arbeid og utdanning. For at CRPD skal kunne følges opp i praksis må målgruppen selv, samt fagfolk og nærpersoner rundt målgruppen vite om mulighetene som finnes. Det er først når man vet om mulighetene, at man kan ta bevisste valg om hva man ønsker å gjøre i det neste steget i livet.

Det er vanskelig å ta dette valget om man ikke vet om hvilke muligheter som finnes. God informasjon øker muligheten for selvbestemmelse, og fører til et arbeidsliv som i større grad er preget

av valgmuligheter og normalitet. Dette er noe som bør etterstrebnes. Særlig i lys av at livskvaliteten forbedres når personen opplever selvbestemmelse, mening i livet og en følelse av tilhørighet (Schalock & Keith, 2016)

Muligheterforalle.no har samlet denne informasjonen på ett sted

Å få samlet informasjon om hvilke muligheter man har for arbeid og utdanning har vært høyt etterspurt av målgruppen, foreldre, nærpersoner og skoler. Dette førte til idéen om karriereportalen «muligheterforalle.no». Prosjektet ble startet opp av HELT MED, NFU, Stiftelsen SOR og Asker kommune i 2023, og har som

mål å være en fullverdig karriereportal for personer med utviklingshemming.

Vi ønsker at Muligheterforalle.no skal bidra til å redusere forvirringen og frustrasjonen mange føler på i overgangen mellom skole og arbeidsliv. I tillegg vil karriereportalen vise alle de ulike mulighetene som finnes i arbeidslivet. Selv om man allerede har en jobb, er ikke mulighetene borte. Man kan skaffe seg arbeidserfaring, få en god CV og søke på en ny og enda mer spennende jobb i fremtiden. Kanskje er man et steg nærmere drømmejobben?

Tanker rundt valgmuligheter og drømmer er generelt underkommunisert til personer med utviklingshemming (Tøssebro, J., 2019). På muligheterforalle.no kommer det tydelig frem at det finnes flere muligheter, og at ingenting er bedre eller hevet over noe annet.

Hva møter deg på muligheterforalle.no?

På muligheterforalle.no blir du møtt av en enkel og oversiktlig side som viser mulighetene som finnes for personer med utviklingshemming og tilsvarende tilretteleggingsbehov. Her kan du trykke deg inn på blant annet «dagsenter», «ordinært arbeid», «folkehøyskole» eller «høyskole». Hver enkel mulighet har helt konkret informasjon om hvor denne muligheten finnes, hvor man skal henvende seg og hvem det denne muligheten passer for.

Hver mulighet eksemplifiseres også med en profesjonelt laget video som skal inspirere og motivere til å vurdere denne muligheten. Under skjermene følger

vi blant annet Julie som tar oss med inn i hennes jobbhverdag. Hun viser på en fantastisk måte frem hva arbeidsplassen og kollegaene på Fossheim betyr for henne i hverdagen. Når Julie selv skal beskrive jobben trekker hun frem «hyggelige kollegaer, gode venner og gode arbeidsledere som jeg ser opp til». Hun trekker også frem meningen som jobben gir i hverdagen: «Hvis man er hjemme og ser i veggen da har man ingenting å gjøre. Så det beste er å gå på jobb og få det beste ut av hverdagen».

Muligheterforalle.no er for personer med utviklingshemming, men også for alle som jobber rundt denne målgruppen. Derfor er det ikke bare informasjon om de ulike typene arbeid og utdanning som er tilgjengelig, men også målrettet informasjon til blant annet foreldre, NAV, skoler og kommuner.

Muligheterforalle.no skal inspirere, motivere og bidra til at enda flere kommer seg ut i arbeidslivet og finner sin drømmejobb!

Kilder

- Tøssebro, J. (Red). (2019). *Hverdag i velferdsstatens bofelleskap*. Universitetsforlaget
- Garrels, V., & Sigstad, H. M. H. (2023). *Caregivers' Experiences with School–Work Transitions for Their Children with Disorders of Intellectual Development*. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3), 1892.
- Schalock R.L & Keith K.D. (2016) *Cross-Cultural Quality of Life: Enhancing the Lives of People With Intellectual Disability*. American Association on Intellectual and Developmental Disabilities, Second Edition.